СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 4 ОТ 20.04.2017г. ЗА НОРМИРАНЕ И ЗАПЛАЩАНЕ НА ТРУДА

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**Андреяна Зачева <azacheva@abv.bg>**	Липсват определени заплати за старши и главен учител с втора и първа степен на квалификация.	Не се приема	Не е относимо към предложените изменения с проекта на Наредба за изменение на Наредба № 4 от 2017 г.
2.	„Клет България“ ЕООД. От email: e.tsakova@klett.bg	В публикуван от МОН на 13.11.2025 г. проект за изменение на Наредба № 4 от 20.04.2017 г. за нормиране и заплащане на труда като част от текстовете в раздел ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ е публикуван и текст, внасящ промяна в друга наредба на МОН — Наредба –№ 5 за общообразователната подготовка (обн., ДВ, бр. 95 от 2015 г. , изм. и доп., бр. 80 от 2018 г. , бр. 71 от 2019 г. , бр. 79 от 2020 г. , изм., бр. 75 от 2023 г.). Съгласно публикуваното в Приложение № 3 към чл. 6, ал. 1, т. 3, в таблицата „Области на компетентност, очаквани резултати от обучението [знания, умения и отношения/ и връзката им с отделни ключови компетентности” в графа „Измерване”, колона „Знания, умения и отношения” думите пари (стотинка, лев)” се заменят с (евроцент, евро). Ние считаме, че подчертаният по-горе текст следва да бъде записан нормативно по следния начин: , . думите пари (стотинка, лев)” се заменят с (цент/евроцент, евро)”. В следващите редове аргументираме нашето становище:	Не се приема.	В Закона за въвеждане на еврото в Република България се използват едновременно термините „цент” (в чл. 4) и „евроцент”(чл. 33), от което следва че двете наименованията са взаимнозаменяеми, доколкото обозначават едно и също в официални документи и нормативни актове, в това число и в Националния план за въвеждане на еврото в Република България и в актове на БНБ. Във

		Сред мотивите към този проект за изменение са посочени напр. влизането в сила на Закона за въвеждане на еврото в Република България (Обн. ДВ. бр. 70 от 20 август 2024 г.), с който се въвежда промяна в националната валута, която промяна влиза в сила от 01.01.2026 г. , както и други правни актове. В чл. 4 от този закон откриваме текст „Едно евро се разделя на сто цента.” В други текстове на същия закон една стотна част от еврото е наречена „евроцент”. В публикувания проект за изменение на текстове в Наредба - № 5 за общообразователната подготовка НЕ се допуска възможността „стотинка” да бъде заменена с „цент”. С цел изясняване на коректната терминология, избягване на недоразумения и осигуряване на еднозначност в държавни образователни стандарти, учебни програми и проекти на учебници и на учебни комплекти направихме няколко консултации, като споделяме по-долу следните фактически правно-релевантни обстоятелства: 1. Според официалния превод на Регламент (ЕО) .N2 974/98 на Съвета от 3 май 1998 година относно въвеждането на еврото (наименование, което е заменено с термина „евро” с влизането в сила на „Поправка на Регламент (ЕО) N2 2169/2005 на Съвета от 21 декември 2005 година за изменение на Регламент (ЕО) N2 974/98 относно въвеждането на еврото”), по-конкретно в параграф 2 от неговия преамбюл, като единственото официално наименование на подединицата на еврото е посочено „цент”. Отбелязва се също, че „дефинирането на наименованието „цент” не е пречка за използването на варианти на този термин, които са от обща употреба в държавите-членки” . Член 2 от въпросния Регламент пък посочва, че „паричната единица е едно евро. Едно евро се разделя на сто цента”. С изключение на промяната на наименованието от „еуро” на „евро”, въпросният член не е претърпявал промени и редакции от приемането на изначалният текст от 3 май 1998 г. , до последните изменения на Регламента от 01.01.2023 г.		всички цитирани от Вас актове обаче от контекста следва, че използваното понятие „цент“ е в неговото значение на „евроцент“. Считаме, че в нормативния акт следва да бъде изписано пълното и точно наименование „евроцент“.

В допълнение, Регламент (ЕО) N2 1103/97 на Съвета от 17 юни 1997 г. относно определени разпоредби, отнасящи се до въвеждането на еурото, също в параграф 2 от своя преамбюл използва наименованието „ цент” за подединицата, на която еврото се дели на 100.
В този смисъл, терминът „ цент” е залегнал в официалните български версии на основните законодателни актове на ЕС, които се отнасят до въвеждане на еврото, като официална валута. Това налага извод, че „ евроцент” е по-скоро термин, който се употребява допълващо на местно (национално) ниво, като разговорен и неофициален термин.

2. Терминът „евроцент” не фигурира никъде като официално наименование на монетите в законодателните текстове на ЕС.

3. В Закона за въвеждане на еврото в Република България - основният нормативен акт, регламентиращ приемането на еврото в страната, за обозначаване на подединицата на еврото се използват едновременно термините „цент” (например в чл. 4) и „евроцент”(чл. 33).

   В този ред на мисли, можем да приемем, че, от формална гледна точка, и двете наименованията са взаимнозаменяеми, доколкото обозначават едно и също в официални документи и нормативни актове, в това число и в Националния план за въвеждане на еврото в Република България и в актове на БНБ.

4. Обичайно при всички емитирани евромонети във всички държави-членки, независимо от националния дизайн, номиналът е обозначен с число и думата „cent” или неин превод на съответния национален език (напр. ”XE7tT6 't на гръцки, ”centime”

   на френски и др.). Съответно, на английски език се ползва само ”cent”, не „eurocent” .

По отношение на центовете, емитирани при присъединяването на България към еврозоната, се проведе и публичен дебат дали върху тях да стои наименованието „цент” или „стотинки”. В крайна сметка надделя „стотинки”, което ще бъде изписано от съответната страна на монетата, която реферира към държаватаемитент.

5. Наред с горното, през ноември 2025 г. , Българска народна банка публикува изданието „Въпроси и отговори за еврото“, като на стр. 74 от него, в отговор на въпрос 226, от Глава XV ”Обозначаване на валутата евро”, отнасящ се до как се изписва думата „цент” е посочено, че „Думата „цент” (цент, центът, цента, мн. центове, цента) няма официално съкращение в ISO 4217, но може да се използва „c”. Въпросното издание едновременно използва двата термина, когато реферира към евромонетите. С оглед на горното, се налага изводът, че „цент” е официалният термин на евромонетата, докато „евроцент” е по-скоро местен вариант на основно възприетия термин.

   Последното е в подкрепа, че „цент” следва да се приеме, като официалният превод на български език на наименованието на евромонетите, а „евроцент” е по-скоро допълващ термин, който се употребява на местно ниво.

В допълнение към правните факти и обстоятелства, цитираме по-долу становище на Служба за езикови справки и консултации към Институт за български език — БАН:

„В разговорната реч двете думи („евроцент” и „цент”) се използват взаимозаменяемо. Употребата на цент за означаване на една стотна част от еврото не е фиксирана в речниците на българския език, тъй като е сравнително нова. Според съществуващите речници думата цент означава една стотна част от долара (вж. ТЪРСЕНЕ НА цент В РЕЧНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК (ОНЛАЙН). Затова в текстове, в които би могло да стане объркване, е

		подходящо да се използва само евроцент за означаване на стотна част от еврото. Употребата на цент и/или евроцента за означаване на стотна част от еврото не е езиков въпрос, а е въпрос на специална нормативна уредба, която би следвало да се спазва в учебници и официални текстове. Във връзка със съкращенията, можем да потвърдим, че думата евро не се съкращава, тъй като е двусрична. За съкратено изписване се използва графичният символ € и съкращението по ISO на латиница EUR. Думата цент се съкращава с ц. , а за евроцент няма установено съкращение нито в български, нито в езиците, ползващи латиница (в някои се използват c и ct от cent). Съкращение на евроцент с *евроц. също е погрешно, тъй като това нарушава правилата за съкращаване. Възможно е в практиката в бъдеще да се наложи някакво съкращение на български, но до момента не е регистрирано такова.” С оглед на горното настояваме за корекция в текста за изменение на Наредба № 5 за общообразователната подготовка Приложение № 3 към чл. 6, ал. 1, т. 3, в таблицата „Области на компетентност, очаквани резултати от обучението [знания, умения и отношения/ и връзката им с отделни ключови компетентности” в графа „Измерване”, колона „Знания, умен и отношения” думите „• пари (стотинка, лев)” се заменят с (цент/евроцент, евро). Тази промяна ще осигури взаимозаменяема употреба на цент/евроцент, каквато е факт и във всички цитирани по-горе нормативни актове от по-висока степен.		.